

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

MUSIIKKITUOTTAJIEN LAUSUNTO KOSKIEN VALMISTAUTUMISTA EU:N KOMISSION DIGITAALISIA SISÄMARKKINOITA KOSKEVAAN STRATEGIAAN

Helsinki 26. maaliskuuta 2015

YHTEENVETO

- EU:n digitaaliset musiikkimarkkinat toimivat hyvin.
- Oikeuksien lisenssiointi moninaisiin digitaalisiin palveluihin ei ole ongelma. Markkinoiden toimintaan ei tule tarpeettomasti lainsäädännöllä puuttua.
- Musiikki-ala yksin työllistää yli miljoona eurooppalaista ja Euroopan luovat sektorit yhdessä 4 % koko Euroopan työvoimasta.
- Jotta luova Eurooppa voi hyvin, luo kasvua ja työpaikkoja, on oikeuksien yksilöllinen ja vapaaehtoinen lisenssiointi säilytettävä pääsääntönä. Oikeudenhaltijoiden oikeuksia ja sopimusvapautta ei pidä perusteetta rajoittaa rajoitussäännöksillä.
- Eurooppalaisen lainsäädännön sisältö on selvennettävä niin, että mitkään sisältöjä tietoverkoissa välittävät palvelut eivät voi väittää, että ne eivät tarvitse lupaa sisältöjen tarjoamiseen palveluistaan. Nyt eräät suurimmat Euroopassa toimivat sisältöpalvelut väittävät, että ne eivät tarvitse toimintaansa oikeudenhaltijoiden lupaa. Tämä on johtanut epätasapainoiseen kehitykseen ja haitalliseen arvokuiluun, palveluiden itselleen saavuttaman lisäarvon ja sisällöntuottajien kovausten välillä. Markkinoille on palautettava tasapaino, niin oikeudenhaltijoiden ja palveluiden kuin eri palveluiden kesken.
- Luoville sisällöille on varmistettava itsenäinen arvonsa. Luovat sisällöt eivät voi olla vain välineitä teknologiayhtiöiden omien liiketoimintojen edistämiseksi ilman, että sisältöjen käytöstä asianmukaisesti neuvotellaan ja sovitaan.
- Tietoyhteiskunnan palveluntarjoajien roolia ja aktiivisuutta laittoman toiminnan vähentämisessä tulee lisätä.
- Tekijänoikeuksien täytäänpanoa EU:n sisämarkkinoilla tulee tehostaa mahdollistamalla kieltotuomioiden rajat ylittävät täytäntöönpanot.

Musiikkituottajat kiittää mahdollisuudesta esittää näkemyksensä ja lausuu kunnioittaen seuraavan.

1. Musiikkipalveluiden saatavuus EU:ssa

Musiikki on eurooppalaisen digitaalisen kehityksen kärjessä. Euroopassa toimii tällä hetkellä yli 200 digitaalista musiikkipalvelua. Palvelut ovat jo nykyisin saatavilla rajat ylittäen kaikkialla EU:ssa. Kaksi tämän hetken ehkä tunnetuinta digitaalista musiikin suoratoistopalvelua ovat eurooppalaisia; Spotify Ruotsista ja Deezer Ranskasta.

Eurooppalaisten kuluttajien saatavilla on yli 40 miljoonan musiikkikappaleen valikoima, joka kulkee mobiilisti hänen mukanaan missä päin Eurooppaa tahansa. Kaiken tämän mahdollistaa eurooppalainen tekijänoikeusjärjestelmä.

Oikeuksien lisenssisiointi moninaisiin digitaalisiin palveluihin ei ole ongelma. Markkinoiden toimintaan ei tule tarpeettomasti lainsäädännöllä puuttua.

Tällä hetkellä digitaaliset palvelut vastaavat arvoltaan noin 40% Euroopan äänitemarkkinoiden arvosta. Suomessa digitaalisten palveluiden arvo äänitemarkkinoista vuonna 2014 oli enemmän kuin puolet; 51%.

Musiikki-ala yksin työllistää yli miljoona eurooppalaista ja Euroopan luovat sektorit yhdessä 4 % koko euroopan työvoimasta. Jotta luova Eurooppa voi hyvin, luo kasvua ja työpaikkoja, on oikeuksien yksilöllinen ja vapaaehtoinen lisensiointi säilytettävä pääsääntönä.

Oikeudenhaltijoiden oikeuksia ja sopimusvapautta ei pidä perusteetta rajoittaa pakko- ja/tai sopimuslisensoilla tai pakollisella kollektiivihallinnoinnilla. Muussa tapauksessa vaarannetaan alan taloudellinen kasvupotentiaali, merkittävät verokertymät ja työllistämisaikutukset.

2. Arvokuilu digitaalisen markkinan kasvun tiellä

Musiikin kulutus on kasvanut vuosi vuodelta ja sen saatavuus ei ole koskaan ollut näin hyvä. Tästä huolimatta äänitemyyntin globaalit myyntitulot ovat laskeneet vuoden 1998 21,2 miljardista Eurosta vuoden 2013 12 miljardiin Euroon.

Laskun taustalla on laajan verkkopiratismin lisäksi tunnistettavissa epäterve markkinakehitys, jossa musiikkia hyödynnetään laajalti digitaalisten palveluiden rakentamisessa ja kasvussa ilman, että musiikin käytöstä on sovittu asianmukaisesti

oikeudenhaltijoiden kanssa. Tässä tilanteessa oikeudenhaltijat eivät ole tasavertaisessa asemassa päässeet neuvottelemaan käytön ehdoista ja kohtuullisista korvauksista.

Näiden, useimmiten isojen teknologiayritysten omistamien palveluiden liiketoimintamallit perustuvat verkon mainosmyyntiin ja luovien aineistojen, kuten musiikin, palveluun houkuttamien asiakas/kuluttajakontaktien hyödyntämiseen. Palvelut väittävät, että niiden toiminta kuuluu sähkökauppadirektiivin vastuuvapauslausekkeiden alaan.

Tosiasiallisesti kyse on liiketoiminnasta, jossa palvelut välittävät ja saattavat yleisön saataville suojattuja aineistoja siten, että kuluttajilla on mahdollisuus saada aineistot saataviinsa itse haluamanaan ajankohtana (on demand).

Kehityksellä on ollut luovien sisältöalojen arvoa rapauttava vaikutus, jonka seurauksena alojen mahdollisuudet investoida ja ylläpitää tervettä ja rikasta sisältötuotantoa ovat heikentyneet. Markkinoiden tasapaino EU:ssa on järkkynyt ja oikeudenhaltijoiden neuvottelu-asema on heikentynyt.

On välttämätöntä, että osana eurooppalaisen tekijänoikeuslainsäädännön kehittämistä, komissio tarkastelee ja vahvistaa, että esimerkiksi Youtuben kaltaisten palveluiden osalta niiden liiketoiminnassa on selkeästi kyse tietoyhteiskuntadirektiivin (2001/29/EY) mukaisesta luovien aineistojen yleisölle välittämisestä ja saattamisesta yleisön saataviin.

Sähköisen kaupankäynnin direktiiviä (2000/31/EY) ja sen ns. vastuuvapauslausekkeitä ei alun alkaenkaan oltu tarkoitettu mahdollistamaan tekijänoikeudella suojattujen aineistojen kaupallista hyödyntämistä ilman asianmukaisia sopimuksia. Euroopan unionin sisämarkkinat eivät tältä osin kohtele toimijoita yhdenvertaisesti ja kilpailuneutraalisesti, kun verrataan keskenään esim. ruotsalaista Spotifyta ja yhdysvaltalaisista Youtubea.

Nykyinen oikeudenhaltijoiden neuvotteluasema ei turvaa ja mahdollista luovan alan tervettä kasvua EU:n taloudelle. Tasapaino EU markkinoille tulee palauttaa.

3. Internet palveluntarjoajien rooli osana digitaalisten markkinoiden kasvua

EU:n tulee tarkentaa ja selventää sähkökauppadirektiivin vastuuvapauslausekkeitä. Palveluntarjoajilla tulee olla selkeä huolellisuusvelvoite oman toimintansa puitteissa. Tällä hetkellä oikeudenhaltijat ovat valitettavan usein tilanteessa, jossa oikeudenhaltijan tekemän alasottoilmoituksen perusteella poistetut aineistot palaavat palveluun viimeistään seuraavana päivänä. Nykyisen ”notice and take down” toiminnon tulisi olla ”notice and stay down” -toiminto.

On edelleen syytä tarkastella hakukoneiden, maksuvälitysyhtiöiden ja mainostajien asemaa osana tervettä digitaalista markkinaa. On varmistettava, että laittomien palveluiden toimintaa ei rahoiteta ja ylläpidetä sillä, että hakukoneet ohjaavat kuluttajat laittomille palveluille, joiden ansaintalogiikka perustuu palvelussa näkyvään mainontaan ja/tai aineistojen suoraan myyntiin kuluttajille maksuvälitysjärjestelmiä hyödyntäen (esim. luottokortti-yhtiöt ja Paypal).

4. Oikeuksien täytäntöönpano sisämarkkinoilla

Tekijänoikeuksien täytäntöönpanoa sisämarkkinoilla tulee tehostaa siten, että EU-lainsäädäntö mahdollistaa rajat ylittävät kieltotuomiot (Tietoyhteiskuntadirektiivi artikla 8.3). Yhdessä jäsenvaltiossa määrätty kieltotuomio tulee olla mahdollista laittaa täytäntöön myös muissa jäsenvaltioissa.

Tällä hetkellä oikeudenhaltijat joutuvat hakemaan yhtä ja samaa piraattipalvelua koskien kussakin EU:n jäsenmaassa erikseen palvelua koskevat kieltotuomiot. Tämä aiheuttaa merkittäviä kustannuksia oikeudenhaltijoille ja tehottomuutta luovien sisältöjen suojaamiselle EU:n sisämarkkinoilla.

Musiikkituottajat – IFPI Finland ry

Antti Kotilainen

Toiminnanjohtaja

antti.kotilainen@ifpi.fi , 040 548 1781

Musiikkituottajat – IFPI Finland ry

+358-(0)9-6803 4050 ifpi@ifpi.fi www.ifpi.fi Yrjönkatu 3B FI-00120 Helsinki